

Šilumos ūkio reformos tikslai ir principai

Energetikos viceministras
Kęstutis Žilėnas

Lietuvos energetikos konferencija
„Nepriklausoma energetika – stipri ekonomika“

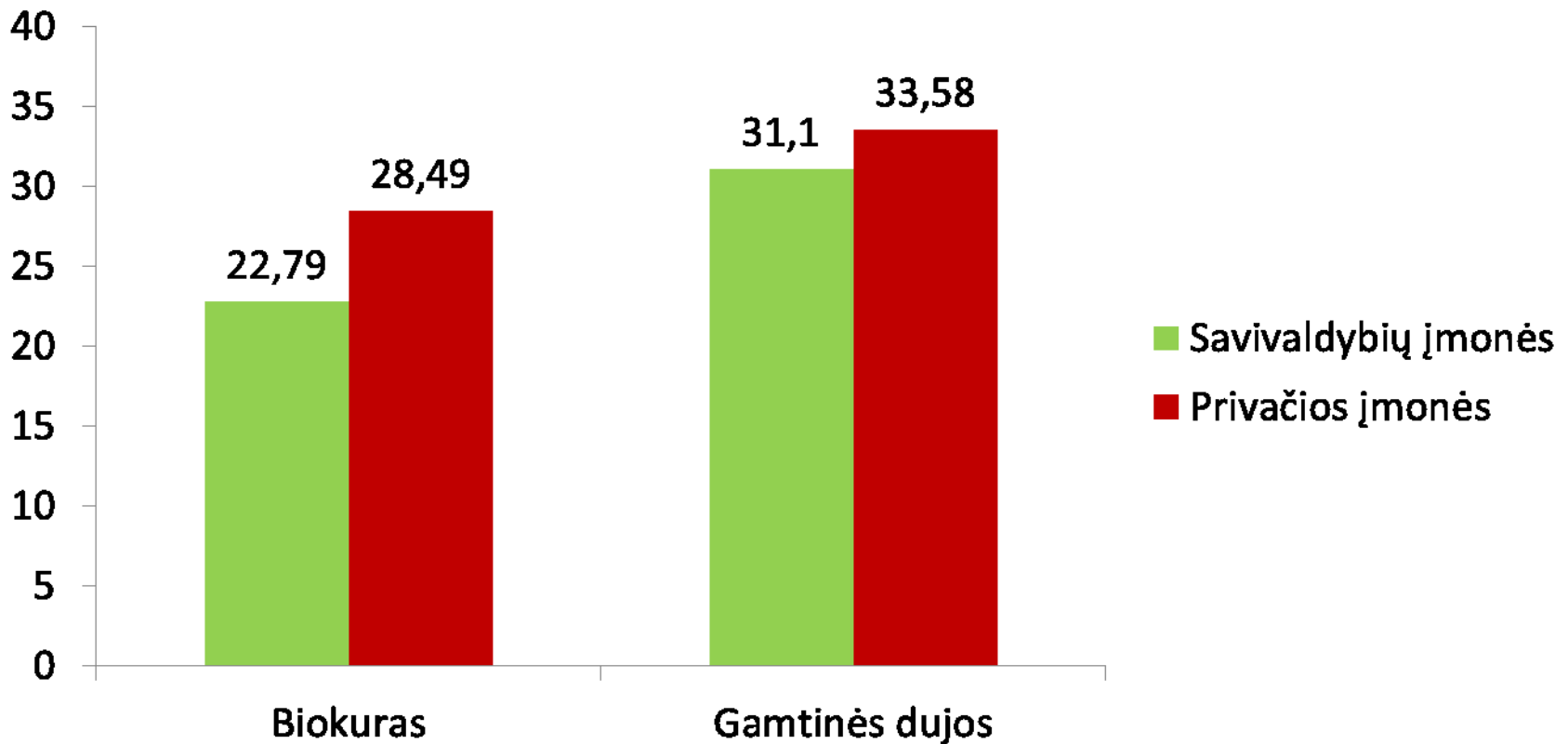
2012 m. spalio 10 d.
Vilnius

Turinys

- Esamos situacijos apžvalga
- Šilumos ūkio pertvarkos tikslai
- Pagrindiniai principai ir priemonės
- Apibendrinimas

Šiandien privačių subjektų valdomose įmonėse vidutinė šilumos kaina didesnė 25 procentais

Vidutinė šilumos kaina Lietuvoje 2012 m. rugsėjo mėn., ct/kWh

Monopolininkai visais įmanomais būdais blokuoja galimų konkurentų atsiradimą

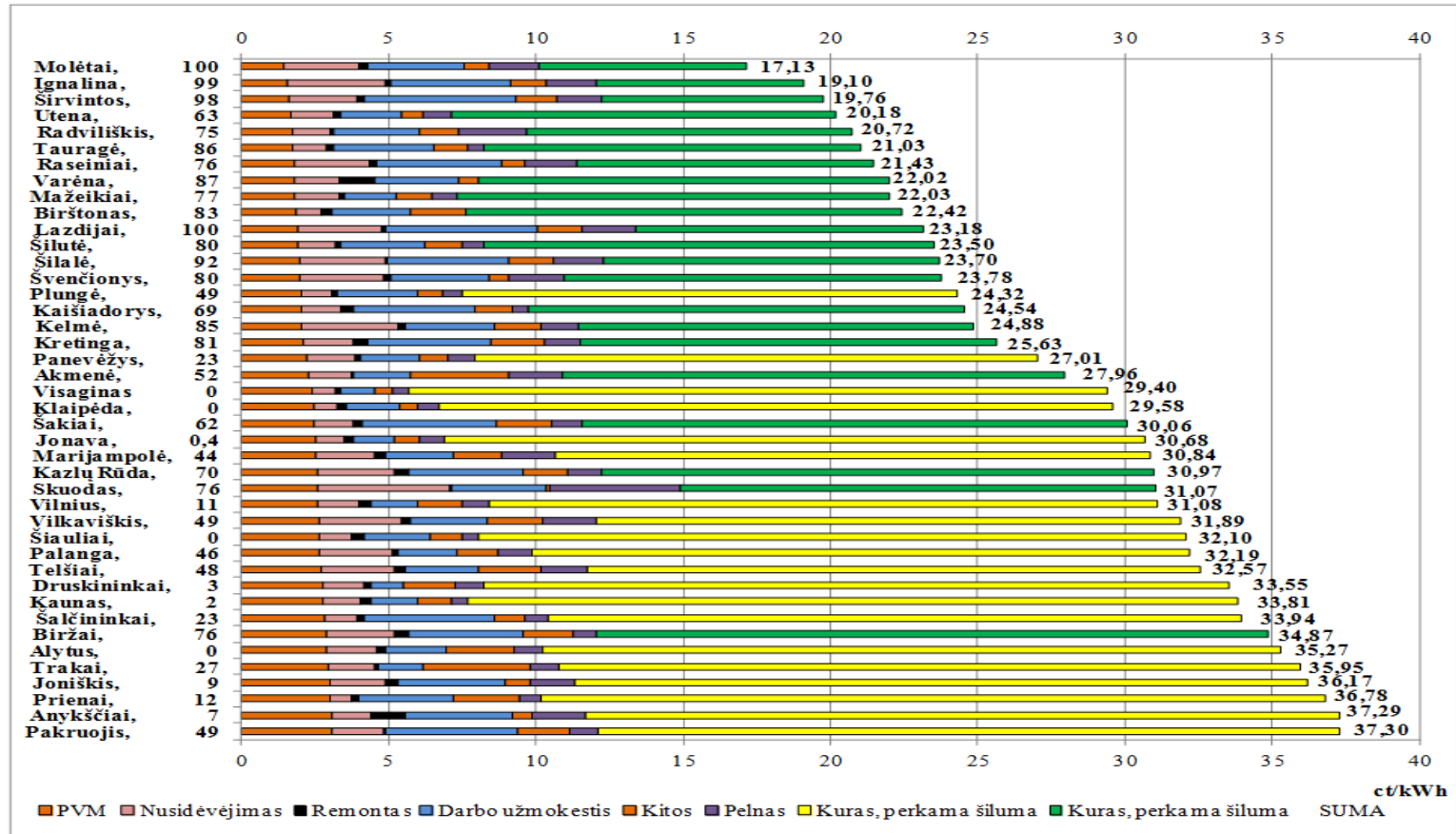
Vilniaus energija

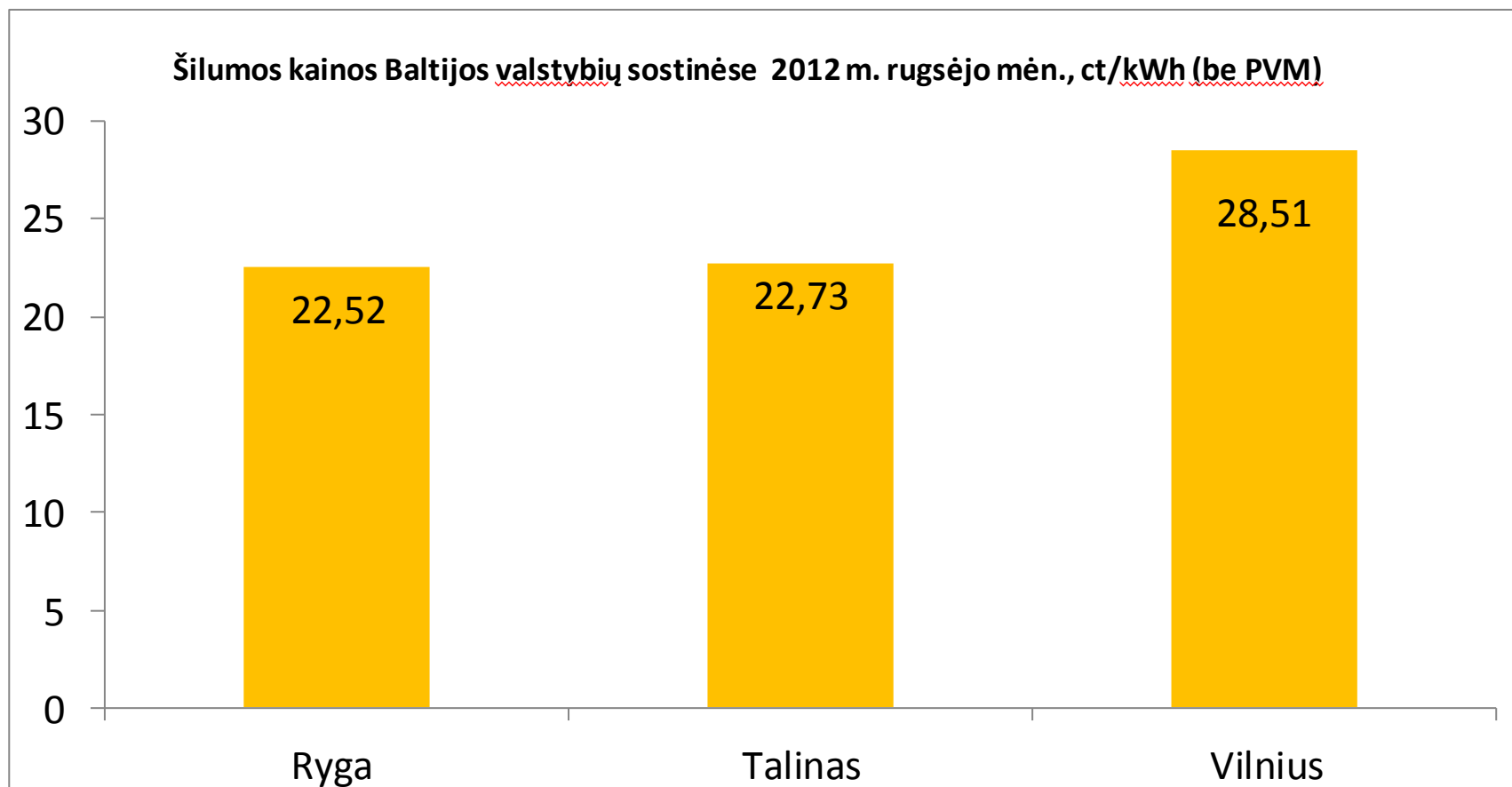
vs **Grigiškių biokuro katilinė**

Prie dabartinio reguliavimo šilumos kainos Lietuvoje skiriasi jau daugiau nei 2 kartus

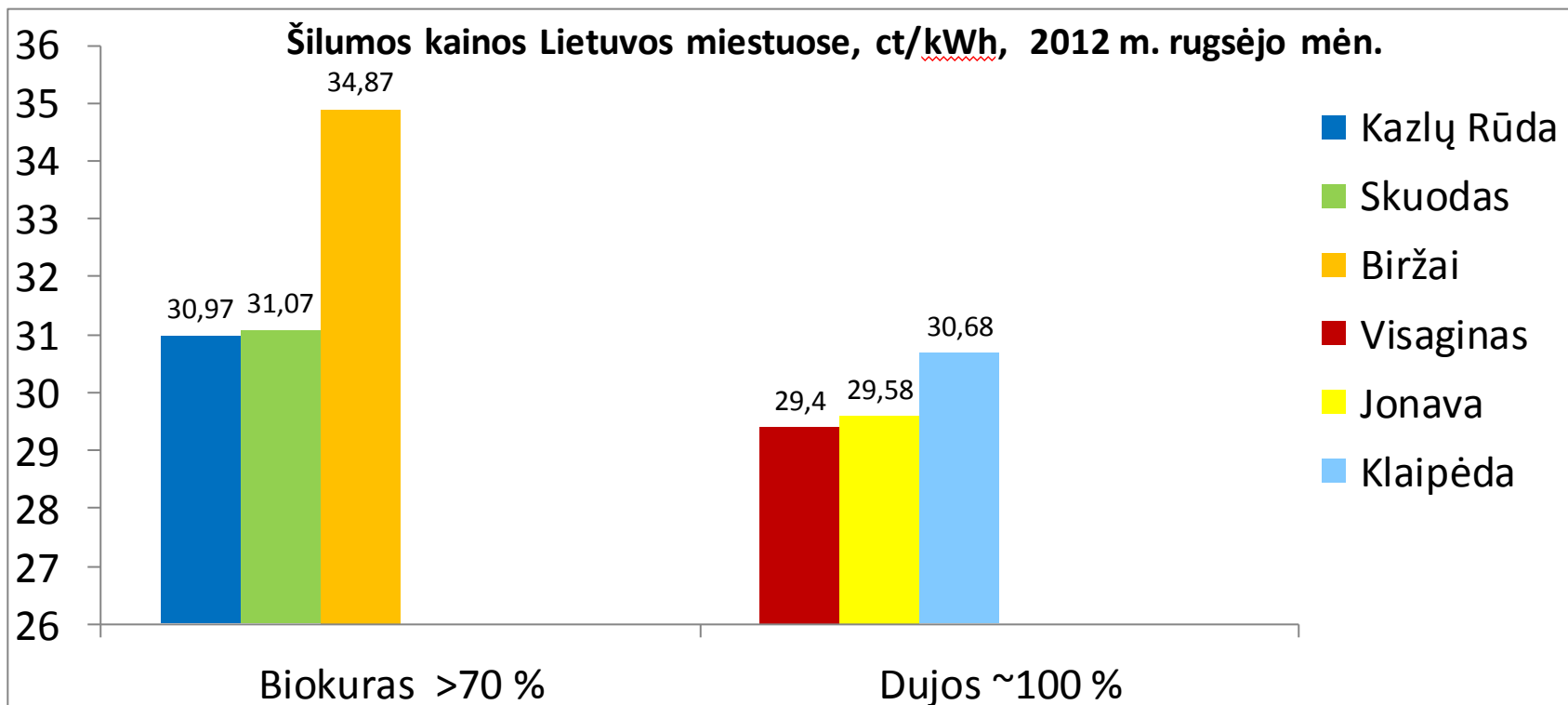
Šilumos kainos Lietuvos miestuose 2012 m. rugsėjis, ct/kWh (su PVM)

Vilniuje šiluma, kurios jau 11 % pagaminama iš biokuro, 27 proc. brangesnė nei Rygoje, kur visa šiluma tik iš dujų

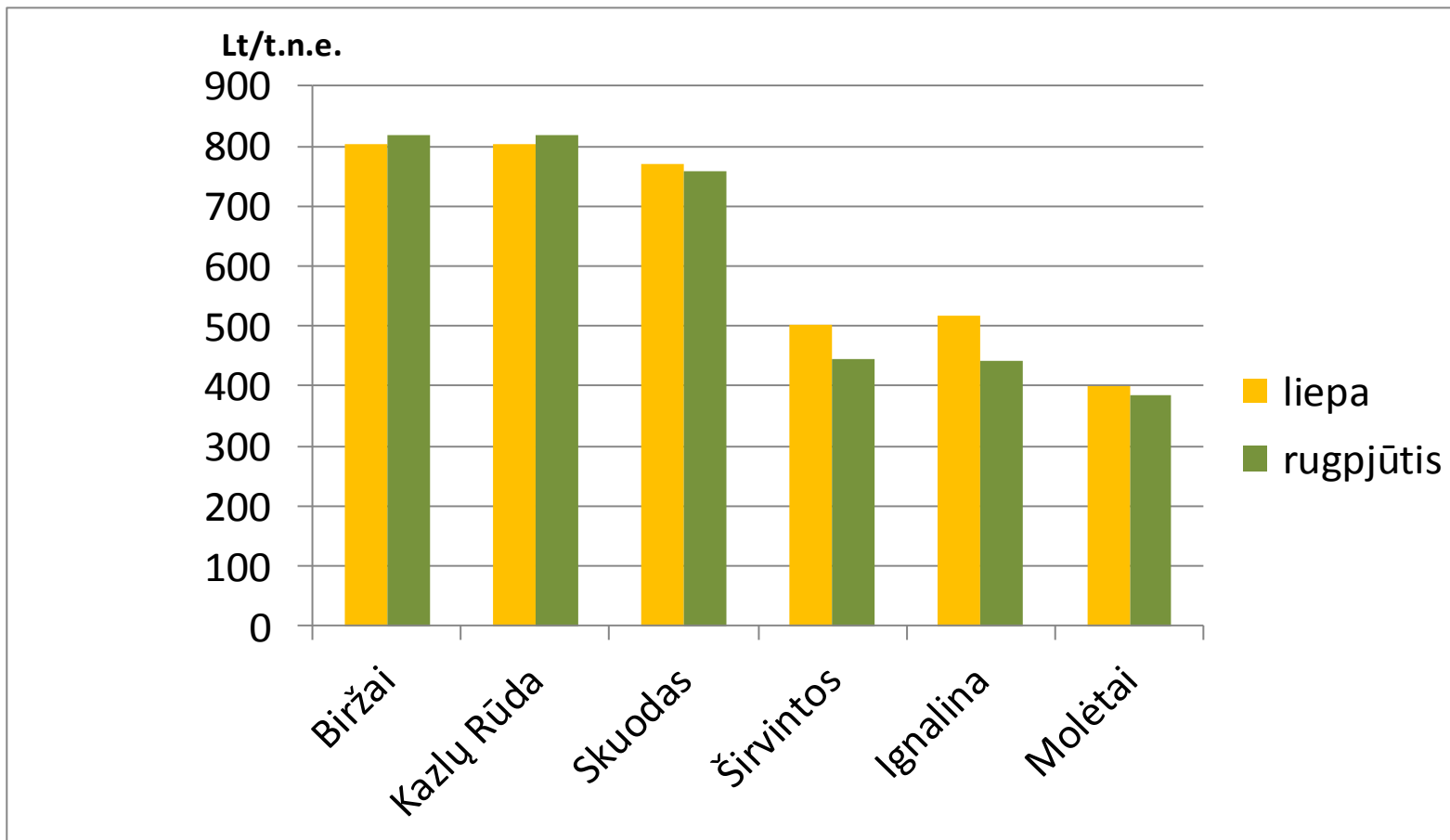

Pigesnio biokuro naudojimas ne visuomet užtikrina pigesnę šilumą

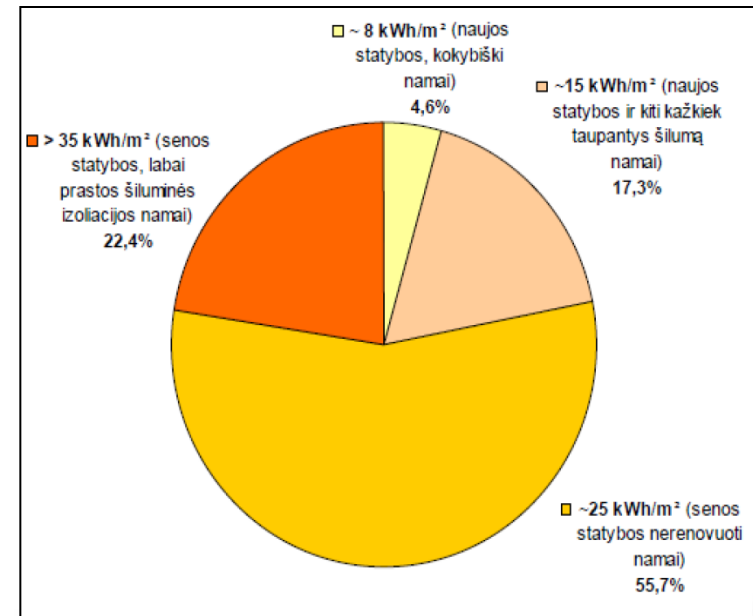
Biržuose iš 3 kartus pigesnio biokuro gaminama **šiluma yra net 18,6 proc. brangesnė, nei Visaginoje**, kur visa šiluma pagaminama naudojant tik gamtines dujas.

Vyraujant monopolinėms struktūroms, atskirose savivaldybėse biokuro kainos skiriasi iki 112 procentų

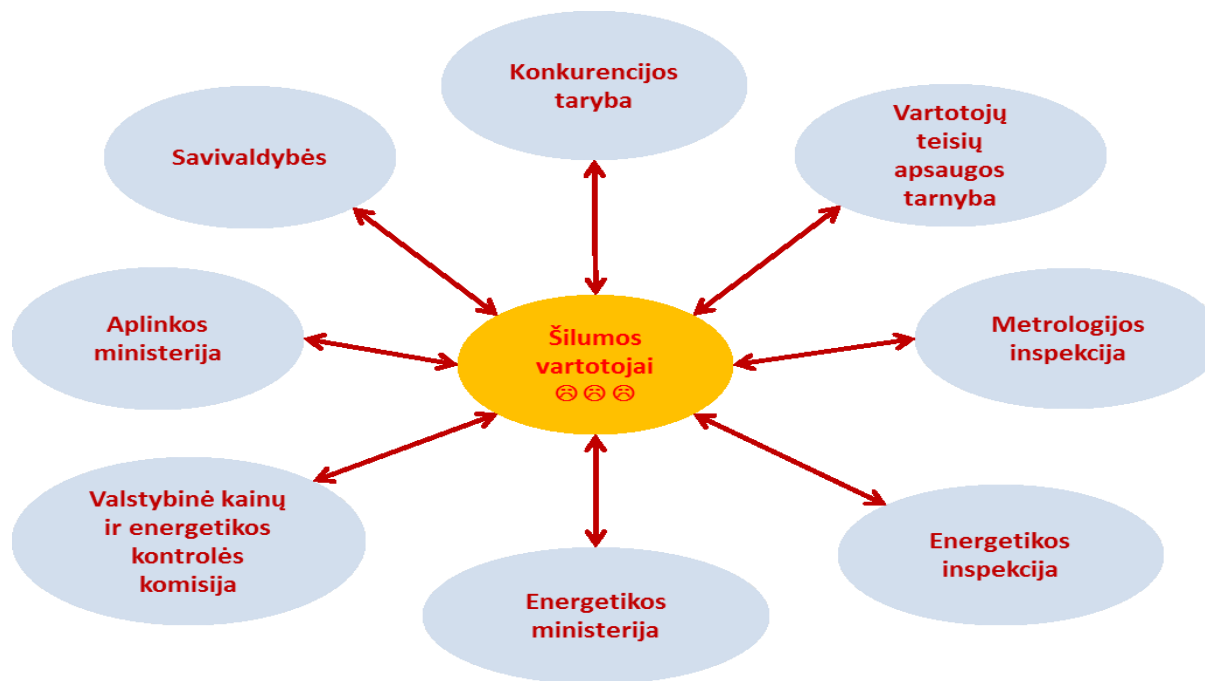
Neefektyvus šilumos vartojimas daugiabučiuose

- Virš 78 proc. daugiabučių namų suvartoja per daug šilumos
- Didelės sąskaitos už šilumą
- Pastatų renovacija „buksuoja“
- Gyventojai nenori prisiimti papildomus finansinius įsipareigojimus prieš bankus

Dar 2003 metais priimtas Šilumos ūkio įstatymas iš esmės gina ne vartotojų, o šilumos tiekėjų interesus

- Šilumos vartotojai norėdami apginti savo teises, ar bent išsiaiškinti savo sąskaitų pagrįstumą yra „gainiojami“ po daugelį institucijų:

- Galimybė laisvai pasirinkti kitą šildymo būdą buvo tik teorinė, o faktiškai gyventojai tapo net ir neefektyviai dirbančių šilumos tiekėjų įkaitais.

Pagrindinis naujo ŠŪĮ projekto tikslas

Užtikrinti, kad centralizuotai pagaminta šiluma būtų tiekiamą gyventojams už ekonomiškai pagrįstą mažiausią kainą.

Naujajame ŠŪĮ projekte yra numatyta:

- ✓ **Didinti valstybės įtaką šilumos ūkyje**
- ✓ **Stiprinti šilumos ūkio valstybinį reguliavimą**
- ✓ **Įtvirtinti sąžiningą konkurenciją šilumos gamyboje**
- ✓ **Suteikti naujas galimybes renovacijai**
- ✓ **Įtvirtinti vartotojų interesų prioriteto principą**

- ✓ Įtvirtinti, kad naujos savivaldybių šilumos ūkio valdymo perdavimo sutartys nebūtų sudaromos, o galiojančios – nepratęsimos;
- ✓ Planuoti šilumos ūkio plėtrą valstybės mastu.
Vyriausybės patvirtintas **Nacionalinis šilumos ūkio plėtros planas** nustatys konkrečius sprendimus ir priemones kiekvienai savivaldybei (*šilumos gamybos šaltinių plėtra ir atnaujinimas, kuro rūšys, šilumos trasų atnaujinimas, daugiabučių renovacija*);
- ✓ Įsteigti **valstybės kontroliuojamą šilumos tinklų operatorių**, kuris perims šilumos tinklų valdymą iš dabartinių šilumos tiekėjų ir privalės užtikrinti šilumos tiekimą vartotojams efektyviausiu būdu, t.y. aukciono būdu pirks iš gamintojų tik pigiausią šilumą.

- ✓ Šilumos kainų nustatymą **ir atsakomybę už šilumos kainų teisingumą** perduoti vienai institucijai – **Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai**;
- ✓ Įtvirtinti **naują šilumos kainų reguliavimo modelį**, kuris užtikrins ekonomiškai pagrįstas kainas šilumos vartotojams;
- ✓ Įstatymu **įpareigoti Komisiją griežtai reikalauti** iš įmonių šilumos gamybos ir perdavimo **efektyvumo**.

Įtvirtinti sąžiningą konkurenciją šilumos gamyboje (3/5)

- ✓ Sudaryti vienodas sąlygas tiek biokuro katilinių, tiek ir kitų šilumos gamintojų prijungimui prie šilumos perdavimo tinklų.
- ✓ Prekiauti biokuru biržoje ir į šilumos kainas įtraukti tik tokias biokuro sąnaudas, kurios neviršija kainų biokuro biržoje.
- ✓ Šilumos gamintojų pagamintą šilumą supirkti pagal aukciono principus.

- ✓ Nustatyti minimalius energetinio efektyvumo reikalavimus ir sąlygas, kurios paskatintų ir pačius vartotojus rūpintis savo pastato energetiniu efektyvumu.
- ✓ Įtvirtinti **Energetinio efektyvumo paslaugų bendrovių (EEPB)** veiklos pagrindus, kad, gyventojams neužkraunant papildomų finansinių įsipareigojimų, sparčiau vyktų daugiabučių namų atnaujinimas ir mažėtų šilumos suvartojimas.

- ✓ Visus šilumos vartotojų skundus nagrinėti ir priimti galutinį sprendimą pavesti vienai institucijai – **Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai**, kuri, esant reikalui, gintų šilumos vartotojų interesus prieš šilumos tiekėjus ir teisme.
- ✓ Šilumos tiekėjus įpareigoti tiekti šilumą ekonomiškiausiu būdu ir saugoti duomenis apie visus tiekimo veiklos parametrus. Nepateikus pakankamų įrodymų, Komisija privalės perskaičiuoti šilumos suvartojimo duomenis vartotojo naudai.
- ✓ Atstatyti vartotojų teisę laisvai pasirinkti pigiausią ir patogiausią daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens ruošimo būdą.

Ir pabaigai...

**Užuot kovoję su nuolat iškylančiomis problemomis,
pradėkime šalinti jų priežastis.**

**Konstruktivus bendradarbiavimas
duos geriausius rezultatus!**